

slovenska
DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

HVALA, DRAGA MAMA,
ZA LJUBEZEN IN SRCE,
ZA ŽIVLJENJE, DRAGA MAMA
HVALA, HVALA TI ZA VSE

Ivan Likar.

LETNIK XLVIII

MAJ-JUNIJ 1998

ŠT. 5-6, NO. 5-6

PETDESET LET V KANADI

Večerna oddaja je končana. Na ekranu plapolja zastava: rdeč list javora na belem polju. Izpevajo se zadnji takti himne: O Canada, we stand on guard for thee! - Domovina, lahko noč.

Pot-pourri vonjev majniškega cvetja opojno veje skozi priprta okna. Ah, šmarnice in španski bezeg - spomin na dni pretekle - tam nekje, daleč, kjer je mladost živila.

Tema in tišina komaj rojenega jutra objema velemesto. Bog, hvala za preživeti dan! Poplačaj staršem, duš v vicah se usmili. Sveti angel varuh moj..amen. Amen. Sanje odpro duri v čarobni svet.

Prikaže se obraz, poznan, tenčica pozabe mu je izbrisala ime. Kazalec mu križa ustnice, v očeh preplah. Obrača se zdaj levo, desno. Je kdo za hrbtom? - "Veš kaj se dogaja? Poslušaj, a obdrži tajno!" - Srce zastane, kljubuje strahu. - "No, kaj?" "Dežela je vsa polna tajnih policistov." - "Po petdeset letih v novi domovini? You must be kidding! Saj ni mogoče!" - "Resnica je, verjemil! Vsak od nas je ožigosan v dosjeju. Pod pretvezo demokracije razdirajo in razbijajo stranke. Udinjajo se avantgardi, ki ima denar, pollaščen javna občila." - Good God! Kako se vse domače sliši. - "So dokazi?" - "Seveda so, se skrivajo po - demokratično. Ljudem gre še predobro. Volijo svoje rablje - idioti! Vohuni so povsod - še demokrate volijo! Po volitvah jim pa skačejo v hrbet! Hinavci! Zmeda jim je končni cilj." - "Zakaj se ne iznebe lažnih priležnikov?" - "Kje pa. Raje bi deželo zapustili kot se z biki bodili!" - "Je neobremenjenih še kaj v strankah?" "So, a ne

veliko." - "Je komu še kaj verjeti, še kaj zaupati?" - Javorovi listi pokrivajo nagosto tla. Rdeči so, kot kri.

Thank God - bile so samo sanje.

Narava se bohoti v lepoti maja. Danes, kot pred dvesto leti. Obdarja nas - kot takrat Jakobince. Njim, kot nam, so tvezili: "Edino kar ste napačno storili je, da ste vojno izgubili." Smo jo res? So jo resnično tudi oni?"

Na dnu grapastega pobočja se vije Highland Creek - potok, ki so ga poimenovali Škoti - Jakobinci. Ponosni gorjanci. Njihovi potomci so še vedno tu, uspešni zmagovalci. Naši prijatelji, svetovalci in zaupniki. Nihče se ne počuti poraženca.

Pisalo se je leto 1948. Kdor ni izgubil življenja - je postal Staatenlos. Brez državljanstva, brez potnega lista. Državljan sveta? Morda. Začetek dipijevskega življenja - displaced persons' life. Mladost je vse prenesla. Ladje so razvažale Dipije na vse konce sveta. Kanada jih je prijazno sprejemala v sivem, hladnem Halifaxu. "Do you like Canada?" Nismo še bili na jasnem, če nam je všeč. Dežela že, kaj pa ljudje? Po enem letu, ko končamo kontrakte, ko bomo gladko govorili po angleško - se bomo o tem menili.

Postali smo moderna raja najnižjega razreda, opravljali dela, ki se jih domačin ni hotel dotakniti. Trideset dolarjev na mesec, hrana in stanovanje. Nekaj ur prostih ob nedeljah. - Leto je kljub vsem težavam le minilo.

Bili smo na svojem. Nobene podpore od nikoder. Mnogi so nam svetovali naj gremo domov.

Domov? Poti nazaj ni bilo. Dom nam je bil ukraden. Zobe je bilo treba stisniti, delati težko, se istočasno izobraževati - in tako obstati. "Don't work too hard", je bila dnevna fraza, ki nas je vzpodbujala še k tršemu delu.

Diskriminacija je bila na dnevnem redu. Izgubil si službo, če si se poročil. Iz stanovanja so nas pognali, ko je prišel otrok na svet. Na boljše plačanih položajih so prevladovali moški. Tudi če si je kupila "hlače", žena ni uspela doseči boljše plače. Na medicino se nisi mogel vpisati, ker nisi bil "British Subject". Ni bilo zdravniškega zavarovanja, ne poslovnega zagotovila. Ostali smo dipisti še dolga leta potem, ko smo si pridobili kanadsko državljanstvo. Tujci z Njufundlandi vred, ki so se isto leto pridružili Kanadi.

Tempora mutantur et nos mutamur in illis. Danes nam je Kanada prava domovina. Časi so se spremenili in mi z njimi. Naši otroci niso obremenjeni z vojnama, ne z revolucijami. Ne razumejo zakaj še vedno brat mori brata. Zakaj se medseboj prepiramo, zakaj ne more priti do sprave. Resnic je še vedno več, ne ena sama. Zakaj smo spet sredi kulturnega boja: cerkve se ne da več odkrito zatirati, pa se poskuša izrjaviti iz src ljudi? Stara pesem. Zato ker avantgarda še vedno hoče obdržati oblast za vsako ceno. Ni jim mar narod, prodali bi ga za judežve groše.

Dokler se bo zgodovina potvarjala, dokler se bo ljudstvo zapeljevalo, prave demokracije, kot jo mi poznamo že petdeset let, ne bo dočakalo. Škoda.

KRATEK OPIS DELOVANJA SNZ V KANADI

Slovenska Narodna Zveza je bila ustanovljena zgodaj v 1950 letu. Bila je prva organizacija v Kanadi med povojnimi emigranti. Pred farami.

Takoj po ustanovitvi je začela s svojim kulturnim in karitativnim delovanjem. S prošnjami pri kanadskih oblasteh je pomagala slovenskim beguncem iz Evrope v Kanado. V novi deželi jim je pomagala z nasveti pri iskanju služb in stanovanj ter jim nudila gostoljubnost in družbo ter tako lajšala prve težave emigrantov z družabnimi prireditvami. Organizirala je že takoj v začetku kulturna predavanja in informativne sestanke. Organizirala je tečaje slovenskega jezika in slovenske zgodovine za slovenske visokošolce. Od vsega početka je prirejela praznovanje slovenskega narodnega praznika 29. oktobra, zadnja leta pa pri tej proslavi sodelovala pri Slovensko-Kanadskem Svetu. Leta 1953 je dala pobudo, organizirala in botrovala pri ustanovitvi kreditne zveze J.E.Kreka, prve take ustanove med Slovenci v Kanadi. Vzdrževala je stike s kanadskimi oblastmi vseh treh nivojev, sodelovala pri deputaciji mladine na avstrijsko predstavništvo v obrambi jezikovnih pravic Slovencev na Koroškem.

Leta 1954 je prevzela upravo in uredništvo časopisa SLOVENSKA DRŽAVA, ko se je ta preselil iz Chicaga v Toronto. Leta 1955 je podprla formalno organiziranje SLOVENSKEGA DRŽAVNEGA GIBANJA, ki zagovarja pred svetom pravico Slovencev do

suverenosti. Močno je bila angazirana pri nabiranju podpisov L1952 za SLOVENIAN DECLARATION, katero je s kakimi 200 podpisi slovenskih begunskih izobražencev - z visokoškolskimi diplomami predložil zastopniku ameriškega odbora za svobodno Evropo (CFE) dr. Ciril Žebot. Ta poziva na ustanovitev slovenske samostojnosti v obliki kantonalne zveze vsega slovenskega ozemlja, vključno Trst in njega zaledje ter avtonomno članstvo te republike v Združeni Evropi. Prijateljstvo je sodelovala pri prireditvah drugih narodnosti, zlasti tistih, ki so podpirale načelo narodne suverenosti. Izdala je skupno z Research Centrom za Slovensko kulturo knjigo This is Slovenia, prvo knjigo v Kanadi o Slovencih v angleškem jeziku.

Dala je pobudo in aktivno doprinesla, da je prišlo v Torontu do ustanovitve Slovensko-Kanadskega Sveta, v okviru katerega so Slovenci v Torontu leta 1978 izvedli nadvse uspešno proslavljanje 29. oktobra, znano pod geslom "60/30". Tej prestižni prireditvi je sledila ustanovitev krovno predstavniške organizacije 15 društev in krožkov pod imenom SLOVENSKO-KANADSKI SVET. Tudi ta na iniciativo in prizadevanja Slovenske Narodne Zveze. So-predsednik te organizacije je bil predsednik SNZ g. Peter Pavlin. Ta organizacija je združila ljudi, ki so bili pripravljeni širiti tri slovenske vrednote: zagovarjati slovensko bitnost, vdanost krščanskim načelom in zagovarjanja

demokratskih principov v javnem življenju Slovencev, kjerkoli živijo.

V okviru SKS (Slovensko kanadski svet) so vse te organizacije od leta 1978 prirejale skupni slovenski dan. (Letos že 39.), ki je nadomestil praznovanje 29. oktobra, ki ga je do tedaj vsako leto prirejela SNZ.

V času osvobajanja Republike Slovenije je vsa organizacija SNZ neumorno sodelovala pri nabiranju denarja in drugih potrebčin v času devetdnevne osvobodilne vojne v Sloveniji. Morda je bila prav radi tega dana čast dr. Avguštinu Kuku, da je bil kot predstavnik Slov. narodne Zveze in Slov. Državnega Gibanja povabljen v parlament, kjer je doživel ganjiv prizor in slišal ZGODOVINSKI PROGLAS predsednika parlamenta dr. Franceta Bučarja "REPUBLIKA SLOVENIJA JE SAMOSTOJNA IN NEODVISNA DRŽAVA."

Čeprav je SD dosegla uresničenje njenih sanj in bi posledično lahko šla v pokoj, je na željo bralcev sklenila nadaljevati s pisanjem do uresničenja njenega drugega cilja: priboriti Republiki SLOVENIJI RESNIČNO DEMOKRACIJO. Prepričani smo, da se bodo tudi te sanje enkrat izpolnile. ŽIVELA SAMOSTOJNA IN DEMOKRATSKA REPUBLIKA SLOVENIJA!

Avguštin Kuk

slovenska
DRŽAVA
FOR A FREE SLOVENIA

Subscription rates:
\$15.00 per year
\$1.50 single issue
Advertising: \$0.45 per agate line

Member of Multilingual Press
Association of Ontario

Member of Canadian
Multilingual Press Federation

Owned and published monthly by Slovenian National Federation
of Canada

Marta Jamnik-Sousa, President 79 Watson Ave. Toronto, On.
M6S 4E2

Lastnik in izdajatelj Slovenska Narodna Zveza v Kanadi
ga. Marta Jamnik-Sousa, Predsednica

Edited by Editorial Board

Urejuje konzorcij Slovenska Država

Zastopnika:

Slavko Skoberne
España 1316
Castelar (1712)
Prov. Buenos Aires
Argentina

Avguštin Kuk
16 Northfield Rd.
Scarborough, Ontario
M1G 2H4 Canada
T/FAX (416) 439-8387

TELEPHONE # (416) 766-4848
FAX # (416) 766-7088

Letna naročnina: Za Kanada in ZDA \$15.00. Za Argentino in
Brazilijo po dogovoru; Anglija, Avstrija, Avstralija, Francija in
druge države \$12.00 U.S. Po letalski pošti po dogovoru.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno da bi se
avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem
uredništva in izdajatelja.

OPRAVIČILO!

Smrt urednika SD g.l. Jamnika in bolezni pri
uredništvu in upravi Slovenske države so
povzročile veliko vrzel v dopisovanju. Radi
bi to pomanjkljivost popravili s prošnjo,
naj nam prizadeti oprostijo.

Prizadeti plačani in izmenjalni mediji:

ANF New York, Munchen-Germany.

Ameriška domovina Cleveland, USA

Božja beseda, Toronto, Kanada

Canadian scene, Toronto, Can.

Celovski zvon, Celovec

Demokracija, Slovenija

Misli, Avstralija

Mladika, Trst

Naš tednik, Celovec

Nova slovenska zaveza

Nedelja, Celovec

Novi glas, Gorica

Pogledi, Sentvid RS, O

dr. Arnež

Poročila, Srca dr. Gobec

Poročila, dr. Urbanc, Toronto

Rafaelova družba - Obvestila

Slamnik, Domžale

Slovenija v svetu, poročila

Slovenske Brazde, Ljubljana

Stik Buenos Aires

Svobodna Slovenija, Bs. Aires

Tabor, Glasilo SPB BS. Aires

Univerz. Revija, Maribor

HVALA ZA RAZUMEVANJE!

Ob tej priliki se lepo zahvaljujemo
vsem, ki SD podpirajo s članarino,
oglasil, prispevki za tisk in tudi z dopisi.

Popravek

Veleposlanik RS v Argentini je prof. dr.
Janez Žgajner, ne Žagar, kot smo v zadnji
številki pomotoma navedli. Uredništvo
nenamerno napako obžaluje!

Pismo uredniku:

... Če le morete, nadaljujte s Slovensko
državo. Kolikor mi bo dano, Vam bom
pomagal s kakim darom za tisk časopisa. Je
silno važno, da se slovenskim komunistom,
ki so pri koritu, kedo postavi v brki!

Mi, ki smo preživeli komunistične morije
(revolucijo) v Sloveniji, imamo sveto
dolžnost delati na to, da se rdeči rak izreže iz
telesa slovenskega naroda in slovenske
države.

HRANILNICA IN POSOJILNICA SLOVENIA PARISHES CREDIT UNION

Offering you a full range of banking services

725 Brown's Line, Toronto, ON M8W 3V7

Tel.: (416) 255-1742 Fax: (416) 255-3871

Monday, Tuesday, Wednesday 10:00 a.m.-4:00 p.m.
Thursday, Friday 10:00 a.m.-7:30 p.m.
Saturday 9:00 a.m.-12:00 p.m.

618 Manning Ave., Toronto, ON M6G 2V9

Tel.: (416) 531-8475 Fax: (416) 531-8533

Monday 12:00 noon-4:00 p.m.
Tuesday, Wednesday 10:00 a.m.-4:00 p.m.
Thursday, Friday 10:00 a.m.-7:30 p.m.

Villa Slovenia

23 Delawana Drive, Hamilton, ON L8E 3N6

Tel.: (905) 578-7511 Fax: (905) 578-5130

Thursday 3:30 a.m.-7:30 p.m.
Friday 12:30 a.m.-7:30 p.m.
Saturday 9:00 a.m.-12:00 noon

Dom Lipa, Toronto, Ontario

(for residents only)

Wednesday 3:00 p.m.-4:00 p.m.

Kdor se ni član, naj postane!

Morda ste sami brali članek, ki ga je The
New York Times natisnil na prvi strani.
Posebno zadnji odstavek je velikanska brca v
obraz slovenskim rdečim vladarjem. Niso
samo zlobni. So silovito neumni! Ves svet se
strinja z izjavo g. Leona Štuklja: This is
scandal! Sem prepričan da bo Štukljeva
trditve o zlobi in bedaštvu slovenskih
komunistov odprla oči mnogim, ki so še
verjeli rdečim lažem, tako doma, kot seveda
tudi v svetu...

VABILO

na 39. Slovenski Dan, dne 5. julija na
Slovenskem letovišču na Boltonu

Slovensko-kanadski Svet prireja "Slovenske dneve" že več desetletij.
Letos pa organizira 39. SLOVENSKI DAN dne 5. julija skupno s
sodelovanjem Slovenskega letovišča v Boltonu.

Letošnji program bo edinstven. Slovenska skupnost se bo
srečala z našim novim kardinalom, Nj. Eminenco dr. A.
Ambrožičem, nadškofom v Torontu, ki bo imel sv. mašo ob 11h
dopoldne. Z njim se bomo lahko srečali pri slavnostnem kosilu.
Prisotnih bo večje število duhovnikov, slovenski ambasador v
Kanadi, Nj. Excelenca dr. B. Cerar, slovenske organizacije, gosti
iz Clevelanda, Montreala, Ottawe in drugod.

Popoldne ob 2h bo kulturni program s temo "S ponosom
reči smem SLOVENEK SEM". Glavni govornik bo univerzitetni
profesor dr. EDI GOBEC.

Vabimo Vas, da se slavja udeležite. Spričo edinstvene prilike
pričakujemo ogromen obisk in zanimanje.

Ob tej izredni priliki bi lahko izročili Nj. Eminenci, kardinalu
darilo, v obliki čeka (za dobrodelne namene), kot je to zaželeno.
Drago bi nam bilo, ako bi bili v stanju pri tem sodelovati. Hvala!

S spoštovanjem, za ODBOR:

Ema Pogačar, predsednica SKS
416-489-8331

John Kuri, predsednik S.L.
416-621-8261

Vstopnina za odrasle \$5.00
kosilo \$20.00

MOLITVENA ZVEZA

Cesar Karel, ki je leta 1916 po smrti Franca
Jožefa zasedel prestol, je bil goreč katoličan
in si je nenehno prizadeval, da bi končal
prvo svetovno vojno, ki je morila tisoče
fantov in mož in spravljala prebivalstvo v
bedo. Toda zaveznik Nemčija je skrbno bedela
nad zvestobo zaveznice Avstrije, in tudi
avstrijski vodilni sloj je bil po dogoletni
nemakonacionalni propagandi prepričan v
veliko zmago nemštva. Cesar je v svojih
prizadevanjih ostajal osamljen.

Po padcu monarhije ob koncu vojne leta
1918 so ga evropske velesile internirale na
portugalski otok Madeira, kjer je vsa
njegova družina živela v velikem
pomanjkanju. Leta 1922 je Karel, že povsem
izčrpan, podlegel za špansko gripo.

Med katoličani v nekdanjih deželah
monarhije je bila že kmalu potem
ustanovljena Molitvena zveza za njegovo
razglasitev blaženim. Po drugi svetovni
vojni pa je bil uveden v Rimu tudi uraden
postopek za to, čigar pobudo je pred nekaj
leti prevzela dunajska nadškofija. Omenjena
zveza se je medtem razširila že na vse celine.
Ljudje se obračajo za priprošnjo na
svetniškega Karla v najbolj različnih
problemih. Svoja uslišenja sporočajo na
tajništvo zveze, ki se nahaja v Avstriji.

Joško Šavli

NOB - MIT

ali pripoved o potvarjanju resnice

Nadaljevanje

V zadnji številki Slovenske Države je pod naslovom "Mit o NOB ali pripoved o potvarjanju resnice" bila prikazana vrsta dejstev, ki postavljajo na laž vse trditve tistih, ki bi radi iz partizanstva napravili nekaj, kar partizanstvo ni bilo; taisti v svesti lažljivih trditve še vedno zagotavljajo, da je bila NOB vseslovenski napor za narodno osvoboditev v času, ko je bila v teku druge svetovne vojne Slovenija zasedena po Italijanih, Nemcih in na njenem vzhodnem delu po Madžarih.

Dejstvo, neizpodbitno dejstvo je, da je bila NOB v prvi vrsti OZNA, UDBA, VOS in pa morije tistih slovenskih rodoljubov, ki so bili, ali pa bi mogli biti odklonilno razpoloženi do partizanstva in seveda do komunizma. Takšna je bila NOB na začetku ob svojem nastanku, takšna je bila ves čas med vojno in se je nadaljevala po vojni. Zanimivo je prebirati zapiske o sestankih vseh mogočih komitejev celjskega okrožja v prvih letih po vojni in vse do sedemsetih let, ko so na sestankih razpravljali predvsem in izključno, kateri dekani, župniki in kaplani so posebno nevarni in katere učitelje in profesorje in katere "kulake" je treba poslati na "socialno" delo. In nekateri se od tega dela niso nikoli več vrnili.

Da NOB ni bilo mar, kaj je slovenska politična svoboda, je sam bojni načrt komunistične partije, kar silno bremeni NOB in zanika vso verodostojnost komunistov, njihovih potomcev in naslednikov in današnjih zakrknjenih zagovornikov NOB ter vseh drugih namernih ali nepoučenih kričačev. Ta načrt so dali komunisti v javnost v prvi številki medvojnega "Slovenskega Poročevalca", ki nosi datum 1. maja 1941., ki morda danes ni več vsem na razpolago in bi slovenski politični izprienci verjetno raje videli, da bi sploh ne bil na razpolago. V tej številki "Slovenski Poročevalec" sicer pravilno oceni takratni položaj v Sloveniji - saj drugače ni bilo mogoče - z enim stavkom, ko pravi, da slovenski narod in njegovo zemljo so razkosali in si razdelili nemški, italijanski in madžarski osvajalci. "A zakaj in kako?"

Kaj piše Slovenski Poročevalec? Da se je to zgodilo ni kriv fašizem in nacizem - seveda, saj so takrat naši komunisti prav tako kot Sovjetska zveza bili njihovi zavezniki - ampak "KRIV JE IMPERIALIZEM, NOSILEC IN IZVOR IMPERIALISTIČNIH VOJN MORILEC NEDOLŽNIH OTROK IN ŽENA, ... RUŠILEC KULTURE... ZATIRALEC IN IZKORIŠČEVALEC, NARODOV... NAJBRUTALNEJŠA RAZVOJNA STOPNJA KAPITALIZMA IN IZKORIŠČANJA ČLOVEKA PO ČLOVEKU" "KRIVI SO ANGLEŠKI IN AMERIŠKI IMPERIALISTI, ...KRIVA JE NAŠA KAPITALISTIČNA GOSPODA..."

PROTI VSEM TEM "KRIVCEM" JE BIL V NAČRTU BOJ TISTI, KI SO IMELI SLOVENSKEGA POROČEVALCA KOT SVOJE GLASILO.

Ni potrebno spomniti, da so to bili tudi slovenski partizani in NOB.

To je bilo seveda pred 22. junijem 1941. Nacizem in fašizem sta bila takrat zaveznika komunistične partije (tudi slovenske!) in tudi partizanstva še ni bilo. V načrtu je bila samo vojna proti imperializmu (v prvi vrsti proti angleškemu in ameriškemu) in v ta namen je

partija osnovala protiiperialistično fronto. Zato je v živo zadel slovenske komuniste, tudi tiste, ki se nočejo tako imenovati, državni tožilec Drobnič, ko je rekel, da je obletnica ustanovitve slovenske protiiperialistične fronte dan narodnega žalovanja. Preprosto bi bilo dodati, da je ta dan tudi dan narodne sramote.

Kako prav so imeli tisti, ki so -uspešno-prikazali zlaganost NOB ameriškemu vojnemu ministrstvu, ko je (rdeča) vlada Republike Slovenije zastavila ves svoj napor, da bi prikazala NOB kot medvojno zaveznico Amerike in zmagovitih zapadnih zveznikov. Vse prej kot tolažilno je bilo jadikovanje o pranju umazanega perila, ker so vladi(slovenski) nekateri prekrižali načrte o nemotenem potvarjanju resnice. Potvarjanje resnice je bil brez dvoma tudi važni činitelj, da Slovenija ni bila sprejeta v NATO in to nakljub krčevitim prizadevanjem s strani Drnovškove vlade. Pozabljeno, seveda tudi ne more biti dejstvo, da se je slovensko partizanstvo (kakšna ironija!) v sklopu in pod okriljem ostalih partizanskih skupnosti v Jugoslaviji zavezalo da se bo borilo skupaj z Nemci proti morebitnemu izkrcanju zapadnih zveznikov na Jadranski obali. Hvala za takšne in tovrstne zaveznike! Bi li v NATO-u tudi pomenili trojanskega konja?

In še eno dejstvo ostane: Ko se danes "borci", katerih število narašča iz dneva v dan klub umiranju nekdanjih partizanov, trkajo na prsi, češ da so pregnali okupatorja iz Slovenije, se istočasno udinjajo sramotno udinjajo Nemcem in nemštvu in tako ponovno dokazujejo, da jim povsem manjka slovenski narodni ponos, kot jim je manjkal takrat, ko so ustanovljali neko protiiperialistično fronto in kot jim je manjkal, ko so sprejeli podrejenost sovjetskemu imperializmu med vojno, bili pripravljene sprejeti po vojni pogubonosni načrt o "skupnih jedrih" in brez pomislekov skupaj z bratskimi narodi Jugoslavije kričali v svet, da so Jugoslovani.

Kaj vse je lahko človek brez načel in brez značaja, človek, ki zavestno laže kot tolikšni lažejo o značaju NOB in o NOB sami. In pričakujejo, da jim bodo ljudje vekomaj nasedali. Tudi v Sloveniji bo verjetno prevladalo načelo, da ni mogoče vselej in vedno lagati vsem. To velja tudi za NOB!

c. j. m.

MOLITVENA ZVEZA

USLIŠANJA NA PRIPROŠNJO CESARJA KARLA

Na tajništvo Molitvene zveze za razglasitev blaženim cesarja Karla, čigar sedež je v cisterciji Lilienfeld (Spodnja Avstrija), in pri poverjenikih, se stekajo številna sporočila o uslišanjih tistih, ki so se obrnili v molitvah na priprošnjo tega božjega služabnika.

Tajništvo občasno objavlja o uslišanjih krajše poročilo, za vzpodbudo tudi drugim, ki se nahajajo v stiski in potrebah. Iz poročila za leto 1990 prinašamo krajši povzetek:

- Iz Brazilije: Ko sem videla trpljenje moje sestre, za katero ni bilo več pomoči, sem se obrnila na božjega služabnika, našega cesarja Karla, s prošnjo za konec njenega trpljenja. Že kak dan zatem je moja sestra mirno in tiho zaspala (Sao Paulo, 1987).

- Iz Nemčije: Imel sem težak infarkt. Nisem

NESMRTNI OLIMPIJC LEO STUKELJ BLIZU 100 LET.

Pred kratkim je bil na obisku v ZDA zmagovalec treh olimpijskih medalij advokat Leon Štukelj, na povabilo gimnastične šole Dynamic Gimnastiks v Westchester county, je poročal na prvi strani The Newyork Times, 18. aprila t.l.

Najstarejši zmagovalec zlatih medalj je vzbudil v Ameriki veliko senzacijo. Kot član telovadne zveze Sokol, katere pokrovitelj je bil mladi prestolonaslednik Peter, med vojno ni mogel podpirati komunistov. Zato so mu ob prevzemu oblasti v Sloveniji zaplenili hišo, ki sta jo z ženo dobila od njenega očeta kot poročo darilo. Sedaj toži oblasti in zahteva pravično restitucijo. Leo Štukelj želi to hišo predati svojim vnukom in pravnukom. Sam pravi: "Staram se in je škandal, da se moram boriti za nekaj kar je bilo moje." Nesmrtni atlet bo dosegel 100 letnico meseca novembra t.l.

NOVI DEMOS ?

Rektor Mariborske Univerze, prof. dr. Ludvik Toplak, nikoli ne kloni trenutnim neuspehom. Že večkrat je poskušal organizirati ponovni Demos, združiti stranke desničarske demokracije, v Društvu za preučevanje in demokratično obnovo. Zadnji poskus, ki je pritegnil več eminentnih politikov je bil ob 150 obletnici marčne revolucije l. 1848 in ob obletnici programa Zedinjena Slovenija. Zaželjeni člani društva so bili nekdanji Demosovi poslanci, občinski delegati, znanstveniki, raziskovalci in vsi slovenski državljani, ki so bodo prizadevali za "kulturno, profesionalno in moralno preobrazbo" slovenske družbe, da se otresejo pragmatizma, gospodarskega kriminala, mafije in pravnega nereda.

Navzoči na ustanovnem dnevu društva so bili Lojze Peterle, Dimitrij Kovačič, Tone Kuntner, Vane Gošnik, Vitograd Pukl, Vitomir Gros, dr. Andrej Umek, dr. Janez Janez Dular. Povabljeni, a se niso udeležili dr. France Bučar, dr. Joze Pučnik. Nadškof dr. A. Šuštar, Janez Janša, Franc Zagožen, Daniel Starman. Bučar, Pučnik in dr. Šuštar so se Toplaku vljudno opravičili.

Rektorju dr. Toplaku želimo vztrajnost! Mi smo čakali na Slovensko državo 50 let! Še hvala Bogu, da se najde nekdo, ki vidi rešitev za demokracijo in pravni red v Sloveniji v okrilju gornjega programa. a.k.

mogel več ne pisati ne govoriti. V svoji molitvi sem se obračal tudi na cesarja Karla, da bi lahko doživel še svojo 80-letnico. Z velikim veseljem sporočam, da sem ta dan tudi doživel in da lahko spet nekoliko govorim in tudi pišem. Za vse to se lahko zahvalim priprošnji cesarja Karla (julija 1988).

- S Tirolske: Božjemu služabniku cesarju Karlu se zahvaljujem, da se je moj brat srečno vrnil, potem ko je bil dolgo odsoten. Prosila sem bila cesarja Karla za priprošnjo (septembra 1988).

- S Švedske: Hči moje prijateljice je bila dolgo bolna za neko boleznijo, ki je zdravniki niso mogli prepoznati. Obljubili smo materi, da bomo molili za priprošnjo cesarja Karla. Včeraj smo izvedeli, da je hčerka znova povsem zdrava in se razume z materjo (decembra 1988).

tajništvo Molitvene zveze: **Jožko Šavli**
Zisterzienserstift, A-3180 Lilienfeld, Austria

POMNIK TEHARSKIM ŽRTVAM

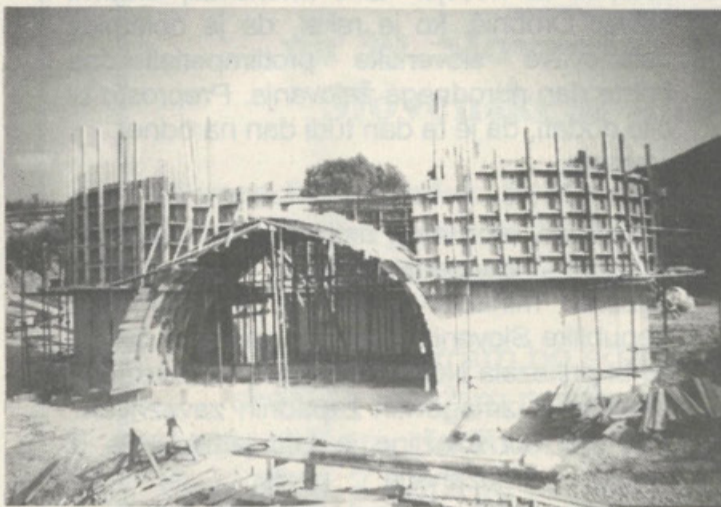
Po dolгих letih obljub so se v letošnjem letu le pričela dela na bodočem Parku spomina Teharje posvečenemu žrtvam medvojnih in povojnih žrtev komunističnega terorja.

Za osrednji slovenski Park Spomina se je DEMOS-ova vlada odločila že v letu 1990, je v zelo kratkem času zanj razpisala natečaj. Prvo nagrado je prejel projekt, ki ga je zasnoval Atelje arhitekta Marka Mušiča iz Ljubljane in po katerem se je pričela izgradnja I.dela I.faze.

Park Spomina Teharje, oziroma bivše taborišče in morišče leži v objemu celjskih komunalnih in industrijskih deponij polnih odpadkov. Tako je bil organiziran najbolj barbarski način zakrivanja kraja množičnih zločinov. To je bila zmožna samo teroristična jugoslovanska komunistična organizacija pod vodstvom svetovno znanega diktatorja in vojnega zločinca Josipa Broza Tita, ki je na ozemlju bivše Jugoslavije dal po vojni pobiti na stotisoče nedolžnih ljudi, ki niso sprejeli zločinsko komunistično ideologijo.

Prav ta odlagališča odpadkov so bila glavna ovira za pričetek pridobitve gradbene dokumentacije in s tem pričetkom del. Veliko, zlasti privrženci bivšega režima, je vstrajalo, da je najprej potrebno odstraniti deponije odpadkov, kar pa je fizično in finančno popolnoma nemogoče. V desetletjih je bilo navoženih toliko odpadkov vključno z zgrajeno vodno akumulacijo, da je to neizvedljivo. Seveda je bil edini cilj teh pritiskov, da se z izgradnjo tega parka nikoli ne bi začelo.

V letu 1995 so bila dokončno pridobljena vsa potrebna dovoljenja za pričetek gradnje I. faze parka. Vlada je v državnem proračunu za leto 1995 namenila 100 milijonov SIT. Žal pa je bil to leto proračun sprejet komaj 15. julija. Šele po sprejetju proračuna se je lahko pristopilo k razpisom za izbiro inženiringa in nato še za izvajalca del. Zaradi dolгих zakonskih razpisnih rokov, je bil izvajalec izbran šele v mesecu novembru 1995, ko ni bilo mogoče več pričeti z deli, nastopila je pa tudi zima, ki je onemogočala zemeljska dela. Vlada pa ni hotela nakazati izvajalcu avans po gradbeni pogodbi, ki je imel bančno garancijo.

Posledica je bila, da je odobreni znesek v proračunu v letu 1995 propadel.

V letu 1996 je slovenska vlada namenila v proračunu le 1 milijon SIT z namenom, da je ostala ta postavka odprta, a s tem denarjem ni mogoče narediti ničesar. S težavo je bilo na pobudo vladne komisije za grobišča žrtev v Kočevskem rogu in drugih tovrstnih grobišč v Sloveniji in teharske komisije pri občinskem svetu Mestne občine Celje doseženo, da se je zbralo 6 milijonov SIT. S tem denarjem se je odprla gradbena jama in utrdil temelj za nadaljno zgradnjo.

V letu 1997 je (bilo) predvidenih 86 milijonov SIT, s katerim bo mogoče zgraditi del 18,5 metrov visokega osrednjega pomnika, katerega vrh bo simboliziral Kristusovo krono. Z deli se je pričelo, ker je dana garancija, da bodo ta dela, ki so bila že preje pogodbeno podpisana, tudi plačana.

Udeleženci slovesne svete maše, ki se bo darovala za teharske in druge žrtve medvojnega in povojnega komunističnega terorja v nedeljo 5. oktobra 1997, bodo že videli ta objekt v gradnji. Upajmo pa, da bo ob letu, to je v mesecu oktobru 1998 že stal v vsej svoji veličini.

Janez Lampret
dipl.pravnik

Zlato slavje pri Puckovih.

Časnikarji, tako pravijo, smo svojevrstni možakarji. Vedno se nam mudi, pa mnogokrat grešimo. Mislimo, da smo še mladi, pozabljamo pa, da se staramo mi in prijatelji. Prelat J.Gustin, prijatelj iz zgodovinskih dni se rad spominja Vuletovih klincev "kje je naš cajtengar?" Ob slavju zlate poroke prijatelja Vinka Pucka in njegove Cilke, rojene Čajšek, bi moral ponoviti Vuletove besede... Pa jih ni. Če bi še živel dr. Tine Duh, osebni prijatelj dr. Pucka in moj, nam dragi Vinko ne bi mogel prikriti svoja leta, še manj svoje zlate poroke.

Zdaj sem zvedel, da sta Vinko in Cilka proslavila zlato poroko že 28. sept. 1997 in to v krogu obeh hčera, sina, zetov, snahe, 8 vnukov in nekaterih prijateljev.

BOG VAJU ŽIVI ŠE MNOGA LETI!

Pozne čestitke pa iz srca v imenu vseh somišljenikov SDG. Geografske razdalje med Quilmesom in Castelarjem so zares velike. Zame kot poročevalca SD ni izgovora.

Vinko Pucko se je rodil 16.maja 1912. v Ivancih pri Bogojni v Prekmurju. Po maturi leta 1934. se je vpisal na pravno fakulteto v Ljubljani in diplomiral. Že od leta 1935 je bil član AK Kluba Straža. Bil je goreč pristaš vseh iniciativ, ki jih je straža zagovarjala. Bil je član Akcijskega odbora za suvereno Slovensko državo in kot tak sodeloval v SDG v Argentini.

Madžarsko preganjanje o Vinku je prijateljem znano. O tem je pisal dr. Tine Duh, njegov rojak in osebni prijatelj. O tem mi je osebno mnogo pripovedoval urednik SD Mauko na obisku v Argentini.

Po begu iz Prekmurja v Ljubljano, vemo, da je Vinka v Ljubljani najprej zaposlila Gospodarska zveza., leta 1942 je postal poveljnik VS v Dolenji vasi pri Ribnici. Takrat sem ga večkrat obiskal. Znano je, da se je Vinko maja 1945 pridružil Stražarjem v Anrasu na Tirolskem. Že 5. junija 1945 je odpotoval v Monigo pri Trevisu v Italiji, od tod v Trst, kjer je pričakal svojo izvoljenko Cilko, ki je pribežala iz Ljubljane. Gospa Cilka, po rodu Štajerka, mu je postala v največjo življensko podporo.

Novoporočenca sta prispela v Argentino 25. maja 1948 in se naselila v Quilmesu, kjer živita še danes.

Somišljeniki Slovenkega državnega Gibanja želimo celi Puckovi družini mnogo božjega blagoslova.

ŠE NA MNOGA LETI!

Slavko S.

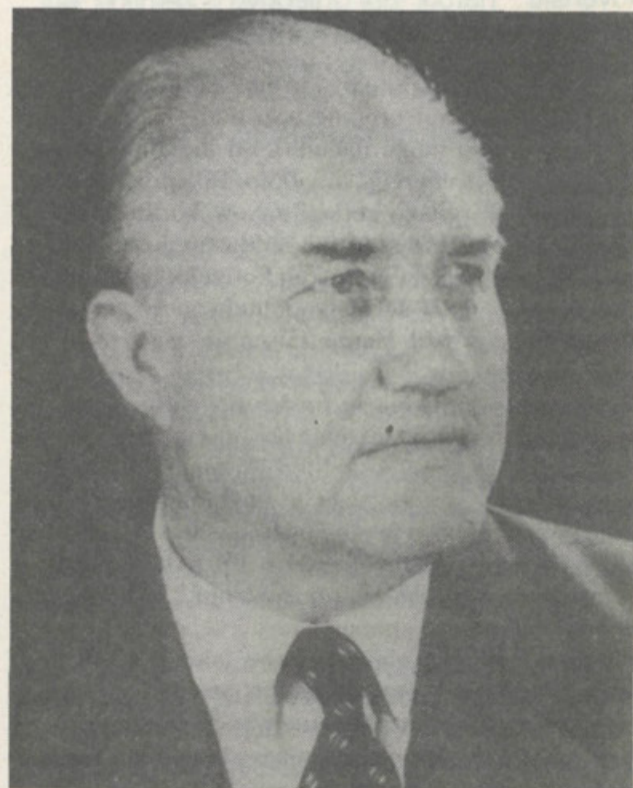
DR. MARKO KREMŽAR - SEDEMDESETLETNIK

V Hurlighamu, lepem mestu blizu Bs. Airesa je 17. aprila praznoval v krogu svoje družine 70. letnico svojega bogatega in plodnega življenja v slovenski zdomski skupnosti v Argentini in na vseh celinah, kjer živijo Slovenci eden najaktivnejših političnih in kulturnih oračev g.dr. Marko Kremžar. Prvič sva se srečala v uredniški sobi njegovega očeta, Franca Kremžarja, v vročih julijskih dneh 1943, ko smo zvedeli o grozni smrti njegovega brata Franceta, pesnika Balantiča, Lojzeta Debevca in vseh borcev v Grahovem. Fantje so se borili do zadnjega in zgoreli. Proti koncu vojne se je Marko pridružil domobrancem in z njimi odšel na Koroško, doživel predajo in komunistično preganjanje. Partijski sodniki so mu zapisali kot mladoletniku prevzgojo in ga po krutih zasliševanjih zadržavali v šentviških in ljubljanskih osrednjih jetnišnicah. Iz teh je ušel in se srečno vrnil v Spittal na Koroškem. Po maturi v begunjski gimnaziji se je vpisal na graško filozofsko fakulteto, po naselitvi v Argentini pa je končal ob delu v tovarni ekonomsko fakulteto v Bs. Airesu, leta 1973. pa dosegel doktorat. Kot ekonomski in finančni izvedenec ga je Reader's imenovala za direktorja svojega odseka v Bs. Airesu. Po končani službi je prevzel odgovorno mesto ravnatelja pri slovenski družbi Hermana Zupana.

V Sloveniji je izšla vrsta Kremžarjevih knjig in črtic. Vsem nam je ljuba njegova pesnitev "Slovenija v svetu", ki jo je uglasbil Jože Osana. Za zgodovino bo ostal Kremžarjev govor na trgu Gra. San Martina na dan praznovanja oklica Svobodne Slovenije. Radio Ljubljana je Kremžarjevi obletnici 16.4.98 posvetila poseben program.

Uredništvo SD se pridružuje čestitkam s prošnjo Bogu, da nam ga ohrani še mnogo let aktivnega vse za dobro slovenstva, katerega učenik je bil naš dr. Marko Kremžar.

--erne

ZLATE POROKE V ARGENTINI:

Klemenčič Ivan in Marija (9.4)
France Gričar in Zofija
Ivan Cukljati in Kati, roj. Močnik
Franc Zorc in Marija roj. Kogovšek
Jože Marušič in Štefanija roj. Usaj
Pucko Vinko in Cilka Čajšek
ČESTITAMO!

SLOVENSKIM MATERAM

PODOBA MOJE MATERE

Prvi spomini moje rane mladosti so povezani z Vašo podobo, dragi moji mama.

Kakor v pravljicnem somraku zrem tisto davno jutro.

Bilo je zelo zgodaj in ni se še danilo. Prebudil sem se v Vaši postelji v hišci in Vas zagledal na peči, v kotu.

Na stropu je visela prižgana svetilka -- stara lanterna.

Počasi sem se splazil iz postelje k Vam na peč. Vi pa ste -- že takó zgodaj -- šivali debele očetove nogavice. "Spal bi še" ste rahlo dejali.

Nakar sem se stisnil k Vam in gotovo zaspal ob Vaši toplini.

Od takrat so minula mnoga leta. Otroci, ki Vam jih je podaril Bog, so odrasli in odleteli iz gnezda.

Bog nas je razpršil po širnem svetu.

Tudi naš dobri oče, utrujen od dela in izčrpan od hude bolezni, se je od Nas poslovil in odšel v kraljestvo nesmrtnosti že pred štirinajstimi leti. Naj mu bo dobri Bog večno plačilo.

Tudi tista prva in neubogljena podoba o Vas, dragi mama, se je z leti dopolnjevala; zadobila je nove in svete oblike; sedaj je okrašena z duhovnimi in večnimi biseri.

Ko danes, ob jubilejnim osemdesetem letu Vašega življenja, zrem nazaj, mi, kakor sonce na obzorju, v srcu vshaja Vaša podoba -- podoba, ki me vsepovsod spremlja, me podpira in tolaži, bodri in uči, me svari pred nevarnostmi in opogumlja v malodušju.

Da, dragi mama, naravnost sveto je duhovno obličje Vaše podobe, ki kakor oltar v cerkvi, v podoživljanju mojih spominov zaznamuje posvečen prostor.

S tem, kar ste bili, ste me učili svetega in božjega, mi v globino srca vcepili zavest o Bogu, in me z močjo Vašega zgléda vodili v duhovni svet, ki je neviden, ker prebiva v srcu; popeljali ste me v svetišče duhovnih vrednot, ki na tem svetu izpričujejo svetost življenja.

Za Vami sem stopal počasi pa vendar gotovo; Vi pa ste me vodili -- kot Kristus preplašenega Petra iz vode -- v nezaslišane in nevidne duhovne prostore. Preko strmih, težkih in grapavih potí ste me potrpežljivo in vztrajno usmerjali v naročje poštenosti in pravičnosti, v shrambo skromnosti in pomankanja, v vrt zaupanja in odpustanja, tudi v puščavo trpljenja in pokore,

med cvetlice melodij in veselja, v božji hram molitve in daritve, v svetišče ljubezni, ki je uči Božja Mati, in v tempelj duhovništva kjer na prestolu kraljuje Kristus Gospod.

Pa ne le mene, vse otroke ste posvečali duhovnemu cilju in pomenu življenja. Vsi v Vas zremo našo vodnico in zlged, poleg telesne tudi našo duhovno mati, našo ljubezen, hvaležnost in molitev.

Pa naj pristopim bliže k tej dragi in s trpljenjem posvečeni podobi, ki jo, kakor besedo "mati," v globoki hvaležnosti Bogu nosim v svojem srcu.

Zelo zgodaj v življenju ste morali piti kélih trpljenja. Čeprav so Vam otročiči bili v veliko veselje, so Vam pa tedanje okoliščine na našem dómu prizadejale premnoge bridke solze. Vdano ste vse prenašali.

Predvsem ste molili za ortoke, proseč, da naj jim Bog nakloni življenje, ki v njem nikoli ne bi doživljali tóliko trpljenja, kot ste ga morali izkusiti sami. Pripovedovali ste mi, da je bilo najhuše takrat, ko niste imeli hrane za svoje lačne otročke; in gotovo je bilo hudó tudi takrat, ko niste imeli odgovorov na vprašanja, ki so silila iz plahih oči lačnih malčkov: "Mama, zakaj nam ne morete dati jesti, ali je svet poln zla in sovraštva, ali smo rojeni za trpljenje?"

In takrat, ko je naš dragi oče skoraj umrl vsled obupa in razočaranja! Ali Vam dušo ni presunil meč bolečin? Dobro se spomnim tistih težkih časov: takó obremenjeni in do tal potolčeni z skrbjo in notranjo stisko menda niste bili nikoli, ne poprej in ne pozneje.

Pa vendar ste zmogli prenašati križ, po zgledu Kristusa ste neustrašno šli po poti, ki vodi v skrivnost Kalvarije. Čez vse in nad vse ste postavljali zvestobo in služenje družini in Bogu. Vaše srčno prizadevanje je bila vztrajnost pri molitvi, pri nedeljski sv. Maši, pri Rožnem Vencu doma in dol pri kapeli Matere Božje.

Da, molitev je bila Vaša moč. Strah božji je bil Vaša moč. Marija Devica je bila Vaša moč. Čista vest je bila Vaša moč. Zvestoba Bogu je bila Vaša moč. Vera v božjo previdnost je bila Vaša moč. Vzgoja Vaših staršev je bila Vaša moč. Božji blagoslov je bil Vaša moč.

Trpljenje Vas ni zlomilo, ni Vas strlo. Trpljenje Vas je posvečevalo,

spreminjalo je Vaše življenje v vdano žrtveno jagnje darovano za dom in domovino, za našo rast v duhovno globino.

Na Vránjekovem ste opravljali božjo tláko. V svojih otrocih ste videli božje popotnike, ki potrebujejo Vašega služenja in ljubezni; od Boga ste jih sprejemali in Bogu ste jih nazaj izročali v molitvah, v zakramentih, v tihih žrtvah bolečin. Nič Vas ni odvrnilo od služenja nam, ki smo Vas rabili in v Vas doživljali dobroto, ljubezen in bogaboječnost.

Dragi mama, v služenju nam otrokom ste se žrtvovali do konca. Precej je izčrpano Vaše telo, nekajkrat je že resno opešalo, kakor da je hotelo klóniti. Za nas otroke ste se razdajali, za nas ste kot sveča izgorevali. Utrujen prijem zgaranih Vam rok in plašen korak izmučenih nog nam pojeta psalme o Vaši ljubezni.

In vendar, Vas dobri Bog še živi; pravzaprav, v Njem nam živite! Ko sem lani odhajal, in ko sem še enkrat pogledal v hišco na Vašo posteljo, ste v rokah držali veliki rožni venec. Dvignili ste ga nad glavo, bili ste nekje v sveti združbi angelov in božjih izvoljencev, ni bilo časa za solze slovésa, zaupanje v Boga je bilo Vase zadržanje. "Mólit je treba, mólit -- kaj bi se jokáli!" je bila Vaša pogumna beseda pred mojim odhodom nazaj v Zambijo.

Mama, tudi nekaj veselih trenutkov Vam je v svoji dobroti naklonil vsemogočni Bog: Krdelo vnukov in pravnikov Vas že vrsto let obletava. Posvečeno življenje otrok in vnukov v duhovnih službah Vam daje nebeško veselje. Častno članstvo pri Hčeráh Krščanske Ljubezni je gotovo duhovno znamenje Vaše izvolitve pred božjim prestolom. Moja nova maša je gotovo bila duhovna nagrada za Vašo zvestobo Najvišjemu. In nova maša vnuka pa je še prilila k sreči, ki jo edino Bog more dati.

Mama, Vi sedaj živite v tesni povezavi z Bogom. Molitev Vam je glavno delo, kot mi večkrat pišete, pogovor z Bogom Vam krajša dneve in noči, Vam lajša trpljenje in duhovne skrbi.

Duhovne skrbi? Da! Globoka vera je Váš najdragocenejši zaklad! Pri srcu Vam je skrb za družinsko in osebno molitev in posvetitev Bogu. Z iskreno ljubeznijo na vse nas kličete božjo pomoč, da bi živeli po veri, da bi božji

nauk zvestó izročali mlajšim rodovom, in se takó resno pripravljali na večnost.

Kajti, dobro poznate človeško naravo; veste, da je človek prah in pepel in da je greh zablóda, zloba, in smrt; zavedate se, da vsi mi, še posebej tisti v božji službi, nosimo duhovni zaklad vere v glinastih posodah. Iz mnogih žalostnih primerov ste tudi spoznali, da je ta posoda iz gline šibka in trhla, da rada počí in podleže skušnjavi, da se zlahka izprídi in izneveri, da jo lahko premami svet in zvábí klic prstí.

To so skrbi Vaše duhovne ljubezni do nas; skrbi, ki prevevajo namene Vaših molitev!

Zavedam se, da sem jaz še na poseben način Vaša iskrena duhovna skrb in vsebina Vaših molitev.

V svetem strahu me spremljate in podpirate. Dan na dan in noč za nočjo me priporočate Mariji, Angelom Varuhom in Svetemu Duhu.

Jaz to vem in čutim, in ne najdem besed, ki bi Vam z njimi izrazil dolžno zahvalo. S solzo iskrenosti v obeh in s stisko oddaljenosti v srcu, naj Vam danes, dragi mama, v znamenje hvaležnosti za vso Vašo materinsko ljubezen, razklemen svojo dušo in izpovem pričevanje moje duhovniške vestí:

"O mati, do groba bom ostal zvest poklicu; do trenutka, ko me pokliče Stvarnik, bom služil v njegovem Templju in oznanjal njegov Evangelij izmučenim zemljanom, bom nepreklicno držal obljubo dáno Bogu Očetu na dan posvečenja; obljubo, ki ste ji bili pričá Vi in naš dragi pokojni oče!"

Zatorej, dragi mi mama, veselo praznujte danes skupaj z vsemi zbranimi, pa tudi skupaj z mano, ker danes je praznik božje ljubezni, ki se je po Vas razlila na vse, ki Vas poznamo. Po Vas prejemamo božji blagoslov, in z Vami slavimo Nebeškega Očeta, ki nas vse nezadržno kliče v svetišče večnosti.

• [tusi dvignejo kozarce!]

"Na dobro zdravje naše drage máme: Bog naj ohranja Vas še mnogo let, in kar bo res taprava sreča záme, čez leto in pol, da snidemo se spet!"

Hvaležni sin Alojz

"ODPUSTITI DA,

Vetrinje, Kočevski rog, Grčarice, Teharje in številni kraji v Sloveniji

Pravijo, da vas moramo pozabiti! Pravijo, da ni sprave brez pozabe. Tako govorijo nekateri politologi, filozofi in sociologi.

Kočevski rog

Obsojajo vse tiste, ki izjavljajo, da so se PRIPRAVLJENI SPRAVITI, A POZABITI NE. Dolžijo jih, da smatrajo "NE-POZABO" za vrlino. Ponavljajo to, kar smo slišali že v preteklosti od nekaterih vrhunskih slovenskih politikov: Pozabite preteklost, glejte v bodočnost!

Taki "moderni polkristjani da so neiskreni shizofreniki, ki se poslužujejo jezikovne akrobatike, trikov, demagoških krilatice." Tako zvonijo v svet...

Pri tej filozofiji pa pozabljajo, da sta SPRAVA IN POZABA DVA ČISTO RAZLIČNA POJMA.

SPRAVITI SE zavisi od naše proste dobre volje, širokogrudnosti in odpuščanja. POZABA, na drugi strani PA NE ZAVISI OD NAŠE VOLJE IN SAMOODLOČBE; pozaba je podzavestni, notranji čut, nad katerim NIMAMO KONTROLE. Je to čut v naših srcih, naših spominih in izbruha nad dan, brez naše volje, brez sodelovanja. Začasno pozabimo, pa zopet prikriči na dan: "BRAT, ZAKAJ SI TO STORIL?"

Taki dnevi so obletnice, ko smo izgubili svoje drage: starše, brate, sestre prijatelje.

Križ v spomin dr. Ehrlichu.

Znova in znova se nam solzijo oči in se sprašujemo: ali je možno take grozne dogodke pozabiti?!

Nič ne doprinesejo k našim povratnim spominom dejstva, da so okoli nas še vedno ljudje, ki naše pokojne blatijo in s tem delajo njim in nam strašno krivico, prillivajo olja na ogenj nesrečnih spominov. Quo usque tandem, kako dolgo še, se sprašujemo! Zakaj delajo težave pri postavljanju civiliziranih spomenikov (berite S.D. st.4) zakaj je bilo potrebno skrivaj odstraniti križ mučeniškemu prof. dr. L. Ehrlichu na Strelški ulici? Zakaj posekavati LIPO SPRAVE? Zakaj onečaščati spominska obeležja? Saj bi se morali zavedati, da bi pravičen odnos do teh spomenikov znatno pripomogel k spravi, če si jo sploh želijo.

Vetrinje, 3. maja 1997

POZABITI NE!"

Tako vidimo, da neiskreni nismo mi, ki nam notranji glas ne dopušča, da bi pozabili, ampak oni, ki se trudijo, da bi pri nas zamorili spomin, kar je pa nemogoče!

Še tisoč let bodo Slovenci vedeli za imena mučeniških krajev. Naša dolžnost pa je, te kraje obiskovati in posredovati našim potomcem resnico,

DA SE KAJ PODOBNEGA PRI SLOVENSKEM NARODU NE BO PONOVILO NIKOLI VEČ!

Pa prepričajte judovski narod naj pozabijo Massado ali holokaust!

Ko se spominjamo trpljenja domobrancev in drugih protikomunističnih borcev, ko se nam pred očmi pojavljajo tragični prizori iz celjskih ulic in teharske ceste, kjer so ponoreli in nahujskani mladeniči na konjih barbarsko prisilili naše fante na tla in plazečim ukazali, da morajo glasno vpiti: Mi smo izdajalci slovenskega naroda, dodajmo mi tej tragiki misel Grškega pesnika Simonidesa, posvečeno špartanskim borcem pri Termopilah:

**"POJDI POPOTNIK IN SVETU POVEJ,
DA ZVESTI POVELJU,
SMO LEGLI K POČITKU V CELJU
PO BRIDKEM TRPLJENJU BREZ MEJ!**

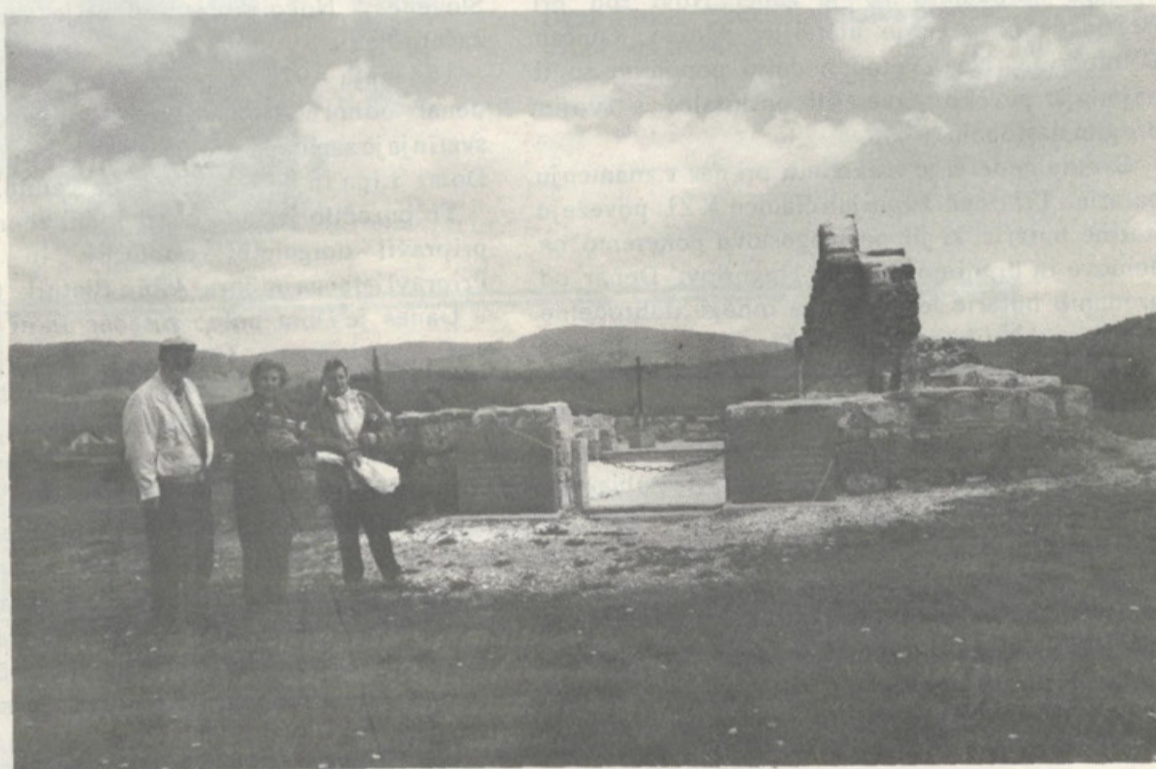
Letos v oktobru bo blagoslovitev Teharskega spomenika. Skušajmo se je udeležiti.

SLAVA MUČENCEM DOMOBRANCEM IN DRUGIM BORCEM ZA SVOBODNO IN DEMOKRATSKO SLOVENSKO DRŽAVO. NAJ JIM BOG NAKLONI MIREN POKOJI!

A.K.

Teharje

Mozelj, spomenik grčarskim žrtvam

15. novembra lani se je gospod Stane Štrbenk ob blagoslovitvi in odkritju ljubljanske spominske plošče žrtvam revolucije na protikomunistični strani, zahvalil svojcem in prijateljem žrtev, ki so sodelovali in prispevali k postavitvi te plošče na Zalah in se v imenu žrtev samih iskreno zahvalil župnijski skupnosti Sv. Križa, ki je sprejela te žrtve - brezdomce in jim dala tu kraj njihovega posled-njega doma.

Mučenik dr. Ehrlich
na Streliški ulici

+Univ. prof. dr. LAMBERT EHRlich
*18. sept. 1878 +26. maja 1942

POMLAD V TORONTU

Velikonočni zvonovi so odzvonili...Po nekaj suhih aprilskih tednih je v maju zacvetela vsa narava. Dež je osvežil zemljo, da novo življenje brsti vsepovsod. Po vrtovih in parkih poslušamo v sončnih dneh ptičje koncerte...Pomladno drevje, odeto s cvetjem in novim zelenjem, je kot ogromen šopek za nebeškega Vrtnarja...

V tem lepem času smo poslušali še drug koncert. Fantje na vasi so za dvajsetletnico svojega zbora pripravili pri Brezmadežni program narodnih in umetnih pesmi s sodelovanjem združenih cerkvenih pevcev in dekliškega zbora, ki ga je pri Mariji Pomagaj pred leti vodil č.g. Tone Zrnc.

Na Cvetno soboto, 4. aprila, je čez 600 ljudi poslušalo ta jubilejnkonzert. Poleg znanih pesmi je pevovodja Nace Kržman s pevci naštudiral še mnogo pesmi, ki jih dozdaj nismo slišali. Dekleta so z voditeljico Silvijo Ovčjak Kolarič s petjem podoživljale zlate čase pri Mariji Pomagaj in zapele še nekaj Slakovih. Koncert na Cvetno soboto 1. 1998 nam bo ostal dolgo v spominu. Fantje na vasi še prepevajo in dekleta se spet zbirajo k pevskim vajam. Pomlad vabi k novemu življenjutudi na kulturnem polju. Novemu rodu smo dolžni posredovati visoko kulturno tradicijo svojega naroda...In že je zapel Novi rod pri Brezmadežni s svojo učiteljico Mojco Končan D'Imperio. Na Cvetno nedeljo popoldne so ti najmlajši pevčki razveselili poslušalce s svojim drugim nastopom.

Cvetna nedelja je vsako leto pri nas v znamenju butaric. Pri obeh župnijah članice KŽL povežejo stotine butaric, ki jih po blagoslovu ponesejo na domove in hranimo za hišni blagoslov. Denar od prodanih butaric se porabi za mnoge dobrodelne namene, ki jih podpira KŽL. Z butaricami osrečijo vsako leto še stanovalce v Domu Lipa.

Na Veliko soboto nosimo "k žegnu" velikonočne dobrote. V pravi slovenski družini ni Velike noči brez butaric in "žegna". Po obisku v cerkvi za Svetodnevje spoznamo, da je v Torontu in drugod po Ameriki še mnogo trdnih slovenskih družin. Sveti velikonočni čas kliče verne in manj verne k pokori in dobrim delom, k prelepemu bogoslužju, ki skozi dvatisoč let spominja človeka, da je Kristus za nas živel, trpel, umrl in tretji dan od mrtvih vstal, da bi tudi mi z Njim vstali v novo

življenje... Velika noč, največji praznik krščanstva...Za sobotno vigilijo, večerno družinsko mašo je cerkev polna, včasih z mladinskimi prizori, vedno pa, po skrivnostno lepem prihodu luči, slavnostno razsvetljena in polna doživetega petja.

Share Life, škofijska dobrodelna akcija, nas v tem času kliče in opominja, da izpolnimo svojo dolžnost do bližnjega v potrebi.

Walkathon ! ...24. maja bomo iz slovenskega letovišča šli na krajši ali daljši sprehod v pomoč starostnemu domu Lipa. Vsako leto se starejši in mlajši žrtvujejo za ta pohod in zbirajo pomoč pri svojih sponsorjih.

Letos poteka 25 let od prvih začetkov, ko so Marijine sestre začele zbirati denar za gradnjo doma starejšim Slovincem. Leta 1973 so odprle bančni račun za gradbeni sklad, priredile banket, piknik, bazar. S pomočjo članic KŽL in skavtov so prodajale Osanove plošče, rože, sveče, krofe in drugo. Prihajali so redni darovi upokojencev, članic KŽL obeh župnij in drugih dobrotnikov. Želele so urediti lastništvo doma. Poklicale so svojo predstojnico iz Slovenije. S pomočjo č.g. Kopača so za 2. marec 1975 sklicale občni zbor, kjer je bil izglasovan predlog, naj bo dom last Slovencev. Novoizvoljeniodbor je takoj nadaljeval začetno delo.

16. maja 1976 so sestre izročile ves nabrani denar odboru Doma Lipa. Njihova čudodelna svetinja je zazidana v temeljnem kamnu današnjega Doma Lipa in bo tam ostala za vedno.

To poročilo je za letošnji občni zbor Dom Lipa pripravil dolgoletni odbornik in predsednik Pripravljalnega odbora Albin Blatnik. (Izvlaček!).

Danes je Dom polno zaseden in ni prostora za vse čakajoče. Gradbeno dovoljenje nam omogoča gradnjo nadaljnjih 30 sob, za katere pa je treba precej denarja. Ker je Dom Lipa vzor torontskim ustanovam na tem socialnem področju, upamo na pomoč provincialne vlade.

Materinski dan...Nedelja 10. maja. Na željo mnogih obiskovalcev Slovenskega letovišča se je k nedeljskemu kosilu po sveti maši zbralo čez 150 ljudi. Pomladna pokrajina je tako prijazno vabila, da nismo ostali v mestu, temveč odšli k Baragovemu domu na prvo letošnje srečanje na letovišču.

K mnogim praznovanjem na Slovenskem letovišču se letos pridružuje še petdesetletnica prihoda povojnih slovenskih beguncev v Kanado.

16. julija, sredi visokega poletja, se bodo takratni mladi fantje in dekleta srečali pri Baragi in Brezjanski Mariji na tem kraju, ki nam predstavlja košček domače zemlje. Skupno z duhovniki, begunci, se bomo Bogu in Mariji zahvalili za življenje in za vse, kar smo 50 let prejeli in ustvarjali v novi kanadski domovini.

Vabimo prijatelje, sopotnike z begunskih poti v letu 1945, na to posebno srečanje in spomin naše mladosti. Program bo sledeči:

Zjutraj ob 10. uri zbiranje, ob 11. uri sveta maša pri Marijini kapeli, nato kosilo v Baragovem domu ter prijateljsko popoldne v prosti naravi.

Rezervirajte četrtek 16. julija za srečanje na Slovenskem letovišču !!

Anica Resnik

+ PRELAT NOVAK FRANC

V domu sv. Vincencija v Lanusu je po dveletni bolezni umrl 26. aprila 89. letni prelat Novak Franc. Zadnje mesece je zelo trpel in na obiskih že ni spoznal svojih prijateljev. V tolažbo mu je bil brat invalid Štefan, ki je še naprej ostal v varstvu usmiljenk.

G. Novak Franc je bil rojen v Priknici blizu Moravč na Gorenjskem. Gimnazijske študije je končal v Šentvidu, bogoslovje v Ljubljani. Kot kaplan je služboval v Dobrniku na Dolenjskem, v Cerkljah, pri Šenpetru v Ljubljani. Od leta 1939. je prevzel župnijo na Rakeku in jo odlično vodil do leta 1945., ko se je umaknil s slovenskimi domobranci na Koroško. Kot vzorni slovenski duhovnik je tolažil stotere svoje pobitih vaških stražarjev in domobrancev. Prve mesece zdomstva je bil v Lienškem taborišču, kmalu pa nastopil kot kaplan na Klanzu. Visoko je cenil škofa dr. Rožmana, se od njega poslovil, ko se je škof odločil odpotovati v Rim... V taborišču se je največ družil z dr. Kajetanom Gantarjem, ki je skoro istočasno kot Novak zapustil taborišče in se vrnil k svoji veliki družini v domovino, on pa za Argentino.

V Argentino je prišel leta 1949. Kot hišni duhovnik pri sestrah v Ramos Madiji je sodeloval z ramaškimi zdomci pri začetnih delih s svojim prijateljem prof. Vinkom Logarjem. Bil je odličen govornik, zato se je rad odzval zdomskim vabilom, da jim je večkrat predaval. Posebno pozornost je posvečal pesniku Balantiču.

Moronski škof dr. Raspanti je aktivnega duhovnika Novaka imenoval najprej za kaplana v župniji Dolores, potem pa v veliki ituzainski fari, kjer je župnikoval z velikimi uspehi od leta 1959. do leta 1985., ko ga je škof upokojil. Prenovil je cerkev in zgradil novo farno šolo. Sveta Stolica ga je za njegovo nesebično delo za Cerkev in vernike imenovala za prelata. Nekaj časa se je zadrževal pri sorodnikih v San Justo, že bolehen se je preselil v lanuško zavetišče. S politiko se ni bavil, bil je pa od vsega začetka somišljenik slovenske državne misli in naročnik "Slovenske poti", SD in Smeri v slovensko državo.

K večnemu počitku so ga položili v grob na novem moronskem pokopališču na nedeljo 27. aprila. Krsto so najprej prenesli v Sanjuško katedralo, kjer so za njegov večni mir brali sveto mašo dr. Kukovica, prelat J. Gustin in mladinski vodja g. Cukjati. Prisoten sanjuški škof se je ob zaključku zahvalil pokojnemu za vsa dobra dela v škofiji.

G. prelata bomo ohranili v lepem spominu. Bratu in Urbanijevim naše sožalje! --Erne

Del občinstva na koncertu Fantov na vasi

ODLIKOVANJE BOŽIDAR FINKA.

Rezidenca uglednega veleposlanika RS prof. dr. Janeza Žgajnarja je bila na Prešernov dan prizorišče pomembnega dogodka.

Veleposlanik je povabil k slavu posvečenemu pravniku Božidarju Finku, večje število slovenskih javnih delavcev in mu izročil za njegove zasluge pri uveljavljanju Slovenije v Argentini častni znak svobode Slovenske republike. Nedvomno zaslužen priznanje zdomskemu javnemu delavcu.

Božidar Fink je od 1. julija 1991. do 19. avgusta 1994 bil pooblaščenec slovenskega zunanjega ministra, povezal stike in vodil pogovore s predstavniki državnih, političnih, gospodarskih in drugih družb v Republiki Argentini. Z vso pozornostjo je kot diplomirani pravnik prispeval k promociji RS v Argentini, ki je kot prva v Latinski Ameriki priznala RS že 16. januarja 1992 in z njo vpostavila diplomatske odnose. G. Fink je častno opravljal zaupano delo, zanj pa ne prejemal plačila. Somišljeniki SDG smo ponosni, da je g. Fink vsa leta v zdomstvu odločno podpiral in s sodelovanjem v časniku "Sij slovenske svobode" s sodelavci Ruda Jurčecom, prof. Gerziničem in Mirko Javornikom vsak dan uveljavljal med zdomci idejo slovenke državne misli.

Z zadoščenjem ponatiskujemo B. Finkove besede, izražene v zahvalo predsedniku RS:

**" Da bi nebesa milost nam skazala
otajat Krajna našega sinove,
njih in Slovencev vseh okrog rodove
z domačmi pesmi Orfeja poslale
Da bi nam srca vnel za čast dežele,
med nami potolazil razprtije
in spet zedinil rod slovenscne cele".**

Veleposlanik dr. Janez Žgajnar izroča diplomo Božidarju Finku

Slovenska Hranilnica in
Posojilnica Janeza E. Kreka
John E. Krek's
Slovenian Credit Union

JEK
SLOVENIAN CREDIT UNION

747 Brown's Line,
Etobicoke, ON M8W 3V7
Tel.: (416) 252-6527

Monday 9:30 a.m.-4:00 p.m.
Tuesday 9:30 a.m.-4:00 p.m.
Wednesday 9:30 a.m.-4:00 p.m.
Thursday 9:30 a.m.-7:30 p.m.
Friday 9:30 a.m.-7:30 p.m.
Saturday 9:00 a.m.-12:30 p.m.

646 Euclid Ave.,
Toronto, ON M6G 2V9
Tel.: (416) 532-4746

Tuesday 10:00 a.m.-4:00 p.m.
Thursday 10:00 a.m.-7:00 p.m.
Friday 10:00 a.m.-8:00 p.m.
Saturday 10:00 a.m.-1:00 p.m.

S E R V I C E S

- Chequing
- Savings
- Term Deposits
- RRSP
- RRIF
- Loans
- Mortgages
- Line-of-Credit
- Master Card
- Banking Machine Card
- Travel Insurance
- Travellers Cheques

**50 LET ZAKONSKE ZVEZE
MED MARTINO MALI IN ZLATKOM VERBIČEM**

Pravijo, da je potrebno, če hočeš dočakati "zlatu obletnico", da si pripravljen pozabiti nevšečnosti in se čim večkrat spominjati, skupaj s svojim partnerjem, prijetnih trenutkov skupnega življenja.

Martina Mali in Zlatko Verbič sta si 8. maja 1948 obljubila "trajno" zvestobo v Kranju Gorenski Metropoli. "Zlatu poročenca" sta svojo obljubo držala 50 let in nič ne izgleda, da jo mislita pretrgati. Tako so jima, ob slavu obletnice, prijatelji zaželeli še mnogo srečnih let skupnega življenja.

Življenska pot ju je vodila čez tri kontinente, od Ljubljane do Kranja, preko Italije in Nemčije v Avstrijo in končno v Kanado. V Avstraliji sta mlada zakonca prvič občutila izgubo svojega domačega okolja, kar ju je motiviralo v aktivnosti organiziranja družabno-kulturnega slovenstva, aktivnosti, ki so rodile vidno povezanost Slovencev v Melbournu in z lojalnimi sodelavci novih prijateljev, kakor sta znana Šajnovičeva iz Orillije, ustvarile bazo za ohranitev slovenstva v tem delu sveta. Ta povezanost se je potrdila, ko sta Stanko in Jožica sledila Zlatkotu in Tinki v Kanado, kjer so skupaj postavili začetne temelje sedanji STANRIKA FARM.

Po prihodu v Kanado 1959 leta je Zlatko s pomočjo svoje družice Tinke uspešno zaključil študije na Torontski Stomatološki fakulteti in odprl svojo privatno zobozdravniško prakso. Poleg svojih zdravniških strokovnih odgovornosti, pa je Zlatko tudi v Torontu posvetil del svojega časa, Tinka pa svoje življenje domu in vzgoji sinka Tima (sedaj diplomiranca na Laval Univerzi v Quebecu.)

Ko je sin Timothy vodil slavje zlate poroke se je čutila ljubezen mamice do sina in povezanost med njima, vidni dokaz dobre vzgoje, izobrazbe in družinske povezanosti.

Slavje bo ostalo tako njima, Timu in vsem navzočim prijateljem v trajnem, lepem spominu in zlasti Tinki in Zlatkotu dodatek prijetnim trenutkom skupnega življenja.

Marjan S. in prijatelji.

V petek 7. aprila so v H. Espanol v La Plati operirali pisatelja dr. Stanka Kocipra. Operaciji sta prisostvovala njegov sin dr. Niko, zdravnik in zdravnik vnuk. Operacija je bila težka a po zadnjih poročilih pacient uspešno okreva. Želimo mu čimprejšnje popolno ozdravljenje!

S P O M I N I .

Pol stoletja je poteklo, od kar smo begunci pred komunizmom začeli odhajati preko luže v neznano bodočnost. S seboj smo prinesli živo ohranjene spomine na življenje v taboriščih, kjer smo se ukvarjali s prosvetnim delom, kakor smo bili vajeni še iz domovine. (Gledališke predstave, pevski zbori, športna društva in pa ročna dela.) Slika kaže del razstave iz 1946. leta v Judenburgu. Mladi umetnik, gospod Tone Babnik, ki sedaj živi v New-Yorku, je pokazal izredno sposobnost, ko je iz odpadkov neusposobljenega letala tako čudovito lepo izdelal monštranco, ciborij, kadilnico in posodo za kadilo.

Da, Janezek, v Sloveniji je bila komunistična revolucija, čeprav je beseda trenutno izbrisana iz tvojega slovarja. Zgodovi na jo piše.

JUTRANJIK je ime novega časopisa v Sloveniji. Glavni urednik je znani novinar DANILO SLIVNIK, ki je bil dosedaj pri MAG-u. Časopis bo v začetku izhajal dvakrat na teden, pozneje pa šestkrat. Uprava na Šmartinska 152 Hala 4, Ljubljana.

GERATIČ - DNEVNIK (nadaljevanje)

Kakih 14 dni sem ostal v Mariboru. Ni se mi zdelo varno iti domov. S prijatelji smo se srečavali tajno. Na ulici ni bilo več varno govoriti slovensko. Neko jutro vstopim v Tacheligijevo gostilno in naročim vrček piva. Vstopi nekdanji prodajalec Slovenca in začne vpiti po nemško. To je tudi eden od vindišarjev, ki so hujskali proti našemu Fuehrerju." Natararica mi je namignila: "Izgini". Lahko bi me na mestu zaprl in odšel bi za drugimi.

V drugi polovici aprila sem se s kolesom odpeljal domov. Med potjo sem srečal poznana dekleta iz Negove. Peljale so se na kolesih. Ena me je vprašala: Ali res ni varno v mesto brez Hitlerjeve zastavice na kolesih? Tudi jaz je nimam, pa me nobeden ni prijel. Kar brez skrbi naprej, ve ste dekleta." Pozneje sem zvedel na občini, da so me frklje zatožile, da sem jim zabranil Hitlerjevsko zastavico.

Doma sem se znašel v čudnem položaju. Brez dela in brez denarja, nekaj nemških mark... Svak Juršnik je bil prvi, ki se me je lotil. "Prokleta gospoda, sedaj boš pa delal doma. Heil Hitler!" Bledica mi je šinila v lica. On za katerega družino sem toliko storil, mi sedaj grozi.

Sestra Kristina, njegova žena mi je dejala: "Moral boš biti sedaj drugačen". "Kako misliš? Ostal bom to kar sem, Slovenec"

Od takrat nisem več prestopil praga rodne hiše. Držal sem se doma pri očetu. (takrat se je že preselil v novo zgrajeno hišo.) Obiskal sem le sestri Mimo in Franciko. Tu sem našel razumevanje.

Moral bi se prijaviti na občini. Javil sem se nekaj dni pozneje. Mesto prejšnjega župana Kavčica je bil nastavljen za gerenta Ivan Vezjak, gostilničar in bivši član Sokola. Odpadnikl Tajnik je bil takrat Vogrinec, ki pa je skušal ljudi reševati, čeprav pod krinko nemštva.

Ko vstopim v občinski urad pozdravim: "Dobro jutro" Zupan Vezjak me nadere s "Heil Hitler"! Drl se je nad menoj kot nad občinskim pastirjem. Vem kaj ste in kaj ste delali. Če bi ne bil vas oče dober z menoj, bi vas poslal za drugimi. Sedaj imate vašo klerikalno nestrpnost. Vsak lok enkrat počil!"

"Imate prav gospod župan, vsak lok enkrat počil. Tudi sedanji bo počil prej ali slej." Mož je prebledel. "Lahko greste! Če kaj zverm o

vas boste šli brez milosti. Heil Hitler!"

Z Bogom, gospod župan, sem hladno odvrnil in odšel.

Prisilili so me, da sem šel popisovat po občini zalogo zrnja in moke ter površino posejanih ploskev. Nisem rad šel, toda radi očeta, ki se je bal posledic, sem se vdal.

Ljudje, ki so me poznali, so bili zaupljivi. "Kaj naj povemo?" "Imejte pamet. Kar mi boste povedali, to bom zapisal. Nisem policaj, da bi brskal po skednjih". Razumeli so me in smo zapisali malo... Pozneje sem se otrešel te nadloge.

Bilo je zapisovanje za Steirische Heimat Bund. Vsak je prejel polo in je moral dati zahtevane podatke. K nam je prišel popisovat Johan Pettek. Rojen Slovenec, toda bil je na delu v Nemčiji in tam se je narodnostno zgubil in postal pripadnik Reicha in kakor se je sam izjavil tajni agent Gestapa.

Med vprašanji je bilo več kočljivih. Narodnost in pa pripadnost pred vojno k raznim organizacijam. Vse Spodnještajerce so pod Hitlerjem smatrali za Untersteierische Windish...

Naci Pettek me je vprašal: "Narodnost?" "Slovenska". Mož je zakričal nad menoj: "Windish!" "Ne, zapišite Slovenec". Hotel me je pridobiti z lepa. "Poglej, vsi tvoji so se izjavili za Windish! Boš delal njim sramoto?" "Slovenec sem" je bil moj odgovor. Na očeta in sestre ste vi vplivali z grožnjo. Pri meni ne boste uspeli." "Veste, kaj to pomeni?" je grozil. "Vem". Povejte v katerih organizacijah ste bili včlanjeni. Ni treba tajiti, mi vemo." "Kaj bom tajil: SLS, katoliško društvo, preje Orel, sedaj član ZFO, Marijina družba.

Nekaj tednov je bila komisija v šoli. Vsi so morali priti. To je bilo kakor na naboru. Šli smo od mize do mize. Oddali smo papirje. Vprašali so me ponovno po narodnosti. "Slovenec" Gledali so stas človeka, njegovo polt in lase. Temni lasje so bili znamenje za suženjski rod Slovencev, ki jih je treba iztrebiti. Ko sem prišel do zadnje mize, sem videl, da je nacist, verjetno renegat, zapisal spodaj pri številki 3 nekaj in vse skupaj rdeče podpčrtal. Pozneje sem zvedel, da to pomeni -izgon.

Že drugi dan sem zvedel rezultat preko bogoslovca Jančarja. Bivši bogoslovec iz Apac je bil član komisije in ta je Jančarju povedal kako so me "obsodili". Od takrat sem čakal vsak dan, kdaj bodo prišli po tega zagrozenega Slovenca. Pa jih ni bilo. Spet smo morali neko popoldne k Negovi na

apel. Ustanavljali so neko polvojaško organizacijo. Najprvo je godba odigrala himno. Na smeh mi je šlo, ko sem slišal napev: "Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja Avstrije"...nato je bila zaprisega Fuehrerju. Roko sem moral seveda dvigniti. Namesto treh prstov sem kazal navzgor - figo in molčal.

Pozneje smo razdeljeni po skupinah marširali. Opazovali so nas in najboljše odbrali. Javiti smo se morali tajniku Vogrincu. Po g. Hanjžiču sem sporočil Vogrincu, naj me ne vpiše, ker ne pridem več.

Pozneje me je enkrat vprašal zakaj sem odšel. "Nihče me ne more siliti, saj nisem bil sprejet v Heimatbund"...Isto je storil Peter Jančar. Morda še kdo drug. Ko so bili fantje dobro izvežbani, so jih poslali na fronto...

Nekajkrat sem obiskal med tem tajno Maribor in meni znane slovenske fante. Vse naskrivaj. Enkrat smo se tajno sestali v nekem gozdicku blizu S. Kungote. Dijak ŠTEFAN FALEŽ (poznejši ambasador RS pri Vatikanu, op.ur.), akademik JOZE TOVORNIK, Polde Vostner in še nekateri. Poročal je Tovornik. Sklenili smo, počasi pripravljati teren za protinemške akcije. Vedeli smo pa tudi ze za obstoj OF v Ljubljani. Naš sklep je bil, nikogar ne ovajati, ki ne dela v našem krogu. Edinstvo v boju proti okupatorju!

Jožeta Tovornika so pozneje Gestapovci pri prehodu meje ujeli. Pri njem so našli nekaj imen. Zaprl so Poldeta Vostnerja, zasliševali kaplana Petra Potokarja in hoteli izvedeti, kje se nahaja Geratič. Nihče o meni ni vedel nič. Po vpadu Nemcev je nekam izginil.

Vostnerja so po več mesecih izpustili. Niso mogli nič dokazati. Toda Jožeta Tovornika, nečaka konjiškega arhidijakona Franca Tovornika, so Nemci ustrelili kot komnista. Vsak kdor je delal proti nacizmu, je bil označen za komunista.

Obiskal sem med tem tudi Jakeca Babiča na Cvenu pri Ljutomeru. Informiral sem ga o naših težnjah. Toda fanta so že pridobili za OF. Verjel jim je. "Bo kmalu konec Nemcev, mi je zatrjeval in pripovedoval o njihovem gibanju. Toda kmalu so jih izsledili in se istega leta je idealni katoliski fant, brat kaplana Babica, padel na begu pod streljo brzostrelke v Ljutomeru.

organiziraja kakšne druge vojske, izrecno s smrtjo pa sta zatem zagrozila še izvršilni odbor OF in glavno poveljstvo.

Pozimi 1941/42 se je zaostрил boj proti t.i. beli gardi. Rezultat tega zaostrovanja in sektaštva je bila druga etapa revolucije: izbruh državljanske vojne v Ljubljanskopokrajini. Slovenski komunisti so se šele na intervencijo Kominterne sprijaznili z odložitvijo dokončanja revolucije. Ob tem so krepili svojo monopolno vlogo v OF(partizanstvu), pri čemer so z Dolomitsko izjavo izločili vse morebitne konkurente.

OF in partija sta sicer v začetku ob izpostavljanju revolucionarnih ciljev zelo poudarjali samoodločbo slovenskega naroda in sta šele kasneje na zunaj privolili v obnovo Jugoslavije, kar je bilo tudi povezano s sporom z Mihajlovičem. Kardelj je manevriral predvsem s stališča, da vlada v Sloveniji poseben položaj in je treba vzdrževati videz slovenske samostojnosti.

Pri tem je očitna vsaj posredna zasluga nekomunističnih članov vodstva OF. Vstrajanje pri konceptu Združene Slovenije in prehod na federalistično načelo sta imela po vojni tudi upravno-politične in ustavno-pravne implikacije, pomembno pri razvoju in uveljavljanju slovenske suverenosti.

Slovenski komunisti so zelo zagnano delovali v partizanskem gibanju in imeli velike človeške izgube.

dalje na strani //

ZGODOVINAR BORIS MLAKAR:

Boris Mlakar: Vloga in pomen komunistične partije v Sloveniji 1941/45 po delu, marec 1998

Proces odločanja in stopnja identifikacije je potekal v strukturi partijske piramide od zgoraj navzdol, od vodstva v osebi E. Kardelja in B. Kidriča, do navadnih članov, kandidatov, skojevcev in simpatizerjev.

Partija je presojala vse z načelnega stališča, kaj koristi Sovjetski zvezi in cilju - zmagi revolucije.

Po okupaciji Slovenije so, zaradi še veljavnega sporazuma Hitler-Stalin, številni komunisti, posebno na Gorenjskem in Štajerskem izgubili orientacijo. Vodstvo partije je organiziralo Protiimperialistično fronto in se obenem povežalo v skupno organizacijo s še dvema levičarskima skupinama.

Z napadom na Sovjetsko zvezo 22. junija 1941 je dotedanja imperialistična vojna v očeh komunistov postala "pravična vojna", da je prišel zanje čas za izvedbo revolucije. Slovenska partija se je končno sprijaznila s protifašističnim značajem druge svetovne vojne. To je veljalo le na zunaj. V notranji politiki - slovenski in

jugoslovanski - je bilo drugače.

Poleti 1941 se je pričela organizirati Osvobodilna fronta in priprave na partizansko akcijo proti okupatorjem. Oboroženi odpor bi naj pomenil pomoč prvi državi socializma ter pripravo na prevzem oblasti in izvedbo r e v o l u c i j e. Srednji partijski kader je temu sledil, pri navadnih članih, novosprejetih in pri nekomunističnih pripadnikih OF, pa je šlo predvsem za narodnoosvobodilni boj. Toda tudi pri katoliških in sokolskih pristaših, vsaj pri vodstvu, je gotovo dejstvo izvedbe revolucije postalo vse bolj samoumevno.

Komunistično vodstvo je OF načrtno krepilo, zato je imela partija trdno v rokah varnostnoobveščevalno službo, poveljniške položaje, tisk in politično vzgojo s politikomisarji.

Na kritiko in protipropagando "meščanskih" nasprotnikov, sta partija oz. VOS odgovorila radikalno. Likvidacije političnih nasprotnikov spomladi 1942 so postale množične in s tem utrdile prepričanje, da je revolucija že v teku.

Kidrič je zagrozil, da bo v kali zatrt vsak poskus

GRČARICE

1943

Naslednji opis dogodkov, ki ga S.D. dosedaj še ni objavila, nam je posredoval oživilec g. Peter Pavlin, O.L.S. Za prispevek se mu zahvaljujemo!

Letos v septembru bo 50 let odkar so oddelki komunistične vojske s pomočjo italijanske artelerije po tridnevni bitki premagali slovensko četniško postojanko na Grčaricah. Ta četniška skupina, ki je štela 204 borcev, je bila do tedaj edina od zaveznikov priznana vojaška enota v borbi proti okupatorju na Slovenskem.

Objava mojih spominov naj ima dvojen namen. Pomaga naj bodočim zgodovinarjem pri resnični (ocentivni) tragičnih dogodkov v tistem času pri nas v Sloveniji. Predvsem pa naj bi bil ta spis častni spomin junakom-soborcem Slovincem, ki so bili kot enota prva žrtev ambicij naših komunistov v borbi za sovjetizacijo slovenskega ozemlja.

Naj počivajo v miru v zemlji, katero so z vso dušo ljubili in do zadnjega junaško branili in darovali zanje svoje življenje.

Spominjam se čevljarja v Ljubljani, soseda, komunista, ki mi je obljubil nove škornje in usnjen pas za pištolo, če bi se pridružil partizanom. Njegovo ponudbo sem odklonil in se šestnajstletni fant odločil za četništvo, predvsem zaradi že v uvodu omenjenih razlogov.

Prvi organizacijski sestanek tega slovenskega četniškega odreda je bil julija 1943, v lškem Vintgarju. Zbralo se nas je okrog 60. To je po današnjih pojmi majhna skupina, vendar je to število takrat predstavljalo vsaj eno partizansko brigado. Med nami je bilo število bivših poklicnih jugoslovanskih oficirjev in pod oficirjev. Komandant odreda je bil major Borut Koprivica, ki je bil do razsula aktivni žendarmarijski major. V skupini so bili možje v najlepših letih in mladi kmečki fantje prostovoljci. Jaz sem bil najmlajši, oficirski kadet, eden tistih ki jih je vodstvo namenilo izobraziti v oficirski kader. Oboroženi smo bili največ z lahkim orožjem, zbrojevke in nekaj minometov. Jaz kot najmlajši sem nosil kratko puško znamke Mauser.

Naš prvi pohod je bil na Dolenjsko, naš cilj pa je bil grad na Otočcu. Hodili smo po gozdovih in to le

Mozelj, grobišče grčarskih junakov

ponoči preko llove gore, Metnaja, Čateža in Mirne. Med potjo so se nam pridružili številni prostovoljci. V gradu Otočcu smo se utrdili, tako je bila to naša prva, čeprav le začasna postojanka. Tam so nas komunisti meseca julija tudi prvič napadli. Temu napadu je sledilo še več izzivalnih napadov. Ker je grad na otoku na reki Krki, je dostop možen le preko mostu. Vse napade smo odbili po dolgem streljanju. Vkljub premoči sovražnika in hudi borbi, ni bil na naši strani nihče ubit.

Grad Otočec smo zapustili koncem julija. Umaknili smo se k sv. Gregoriju pri Sodražici, od tam pa v začetku septembra v vas Grčarice. V tej vasi je bilo število praznih hiš, katere so zapustile nemške družine (Kočevarji) ki so se vrstile v Hitlerjev Reich. Hitro smo preuredili nekatera poslopja in si ustvarili začasno postojanko z utrdami. Tukaj smo imeli namen počakati prihod četnikov iz hrvaškega Korduna in pa iz Like. Tam so krvavo nastopali Ustaši. Danes se čudim, zakaj je vodstvo izbralo prav to vas za postojanko. Vas se namreč nahaja v dolini in naše utrdbe je bilo težko braniti pred napadi.

Takoj po razpadu Italije, 8. septembra, 1943 in s povezavo italijanskega okupatorja s komunisti, se je začelo premikanje komunističnih enot proti naši postojanki. Spominjam se pogovorov glede morebitnega umika iz Grčaric, vendar do tega ni prišlo. Po napadu je bil tak umik zaradi močne koncentracije komunističnih enot, nemogoč. Pri obkolitvi in napadu na našo postojanko ki je sledil, so sodelovale Šerčerjeva, Tomšičeva in Gradnikova brigada. Glavni komandant teh enot je bil bivši jugoslovanski oficir Srb, Pero Popivoda.

Napad na našo postojanko se je začel zjutraj 8. septembra, 1943. Razdeljeni smo bili na štiri bataljone. Vsak bataljon je imel približno petdeset mož. Prvi in drugi bataljon sta bila utrjena v hiši na hribu jugozapadno od cerkve. Tretji in četrti bataljon pa sta bila utrjena v nekdanji gostilni. Imeli smo dva radio telegrafista, ki sta držala zvezo z Ljubljano in s tedanjo jugoslovansko vlado v Londonu. Stalno zvezo med omenjenimi bataljoni so držali kurirji. Razdalja med bataljoni je bila približno petsto metrov.

NAPAD

PRVI DAN: Napadeni smo bili zgodaj zjutraj. Napadi so bili sporadni. Ko je streljanje ponehalo so nas klicali na predajo. Uprizorili so tudi nekakšna premirja, s pismi, katere so prinašali njihovi kurirji. Prvi dan smo še imeli zvezo s tretjim in četrtim bataljonom. Iz Ljubljane smo dobili vest da naj vstrajamo, ker je pomoč na poti. Italjani so obstreljavali našo postojanko z dvema topovoma. Živo imam v spominu, da sem slišal artilerijske komande v italijanščini. Odbili smo vse napade.

DRUGI DAN: Zveza med bataljoni je bila drugi dan borbe prekinjena. Topniški ogenj na našo postojanko se je poostiril. Bunker v katerem sem bil jaz je bil po treh bitkah popolnoma razbit. Vojaštvo je bilo izčrpano duševno in telesno. Dobava hrane je bila nemogoča, zalog pa nismo imeli. Spanec je bil pa tudi nemogoč. Zveza z zunanjem svetom je bila pretrgana.

TRETI DAN: Naš komandant Borut Koprivica je bil smrtno ranjen. Italijanska artilerija je dokončno zbila vse utrdbe. Bili smo v ruševinah in tako pokriti s prahom da drug drugega nismo spoznali. Težko je bilo držati upanje posebno še po smrti komandanta Koprivice, ki si je po težkem trpljenju sam končal življenje.

Ker smo imeli tudi dosti mrtvih in ranjenih je bilo težko držati upanje. Danes bi to situacijo imenovali "battle fatigue". Privolili smo v začasno premirje. To premirje je sovražnik izrabil in se je začel počasi in previdno približevati našim razbitim utrdam. Mi smo verjeli obljubam in pogojem premirja in zaradi tega na približajoče se partizane nismo streljali. Ta ukana in pomoč italijanske artelerije nas je premagala. Ostalo nas je še 180 borcev.

G. Peter Pavlin obuja spomine

na Grčarice maja 1997

Takoj po vstopu v naše razbite utrdbe so nas partizani začeli razoroževati in nas po dva in dva povezali z žico. Nagnali so nas k cerkvi, kjer nam je komunist poveljnik Pero Popivoda priznal da smo se sicer dobro borili, vendar smo sedaj premagani in obdolženi izdajalstva. Meni vkljub utrujenosti ni šlo v glavo kako da nas ta mož z bolševiško zvezdo na čelu obsoja kot narodne izdajalce, nas ki smo nosili insignijo jugoslovanske od zaveznikov priznane vojske.

Zvezane so nas odpeljali proti Jelendolu. Med potjo so nas zmerjali, suvali in v nas pljuvali. Najbolj prostaško so se obnašale partizanke. V Kočevju nas je pozdravila tolpa komunističnih pristašev z vpitjem, psovkami in udarci. Zapri so nas v grad, kjer so imeli ječe. Na vseh oknih so bile rešetke. Natlačili so nas najmanj trideset v eno sobo. Niso nam dali niti vode in žeja je bila neznosna. Mnogi med nami so zboleli za grižo, na stranišče so nas pustili šele po dolgih prošnjah.

Uprizorili so javni proces in obsodili na smrt, kot izdajalce, trideset oficirjev. Neki komunistični veljak je paradiral za javnega tožilca. Oficirji so bili odpeljani in vsi so bili ustreljeni. Morilci so se vrnili z oblekami umorjenih. Naslednji dan so brez procesa ali sodbe postrelili ostale borce, z izjemo mladoletnikov.

Mene so poklicali k zasliševanju ponoči. Stati sem moral pred žarometom, ki mi je bil namerjen v oči. Tako nisem nikoli videl obrazov mojih zasliševalcev. Po glasovih bi sodil, da me je zasliševalo kakih šest oseb. V sobi ki je smrdela po znoju in cigaretnem dimu sem bil obsojen na nedoločeno dobo prisilnega dela pri partizanih. Nas ki smo preživeli so odpeljali v gozdove, kjer je bil njihov štab. Naša dolžnost je bila prinašati vodo za njihovo splošno uporabo.

Čez nekaj časa, ko smo se navadili reda našega novega življenja, smo začeli delati načrte za beg. Do studenca kjer smo črpali vodo je bilo dve uri hoda. Skupina dvanajstih ujetnikov, pod stražo dveh oboroženih partizanov, je neredila to pot vsak dan. Nekega deževnega dne je ta skupina ujetnikov na tej poti premagala stražo, jih razorožila in pobegnili. Za njihovo usodo nisem nikdar točno zvedel. Isti dan smo še trije drugi ujetniki: Andrej Mehle iz Ljubljane, Tone Jakoš iz Bizovika in jaz, med delom v gozdu, po dogovoru razpršili vsak v svojo smer. Premočen in sestradan dem se skrival po gozdovih in se bližal Ljubljani. Ko sem se vrnil domov oslabel, prepaden in umazan, me domači skoraj niso prepoznali. Zvedel sem da je bila zame darovana maša zadušnica na vernih duš dan, ker so domači mislili, da sem bil tudi jaz žrtev Grčaric.

nadaljevanje s strani 10

Zunaj Ljubljanske pokrajine partija ni imela resnih domačih nasprotnikov, ker jih je pač eliminiral že okupator, zato je partizanstvo nastopalo z bolj čistim narodnoosvobodilnim predznakom.

Ob koncu vojne je tako slovenska partija povsem obvladovala slovensko politično, vojaško in policijsko sfero in bila pripravljena na dokončanje izvedbe revolucije.

Celebrate Canada Day
with your family and friends on
the front lawn at Queen's Park.
A full day of great fun
and entertainment.

**Our
Canada
Day '98**

Lots of exciting activities
for kids, teens and adults. Great
family value - just 25¢ each
for hot dogs and juice. Canada's
best birthday party yet!

Wednesday, July 1, 1998 11:00 a.m. - 4:00 p.m.

Parliament Buildings, Queen's Park, Toronto

Everyone Welcome - Free Admission

Legislative Assembly tours:
12:15 p.m. - 2:30 p.m.

